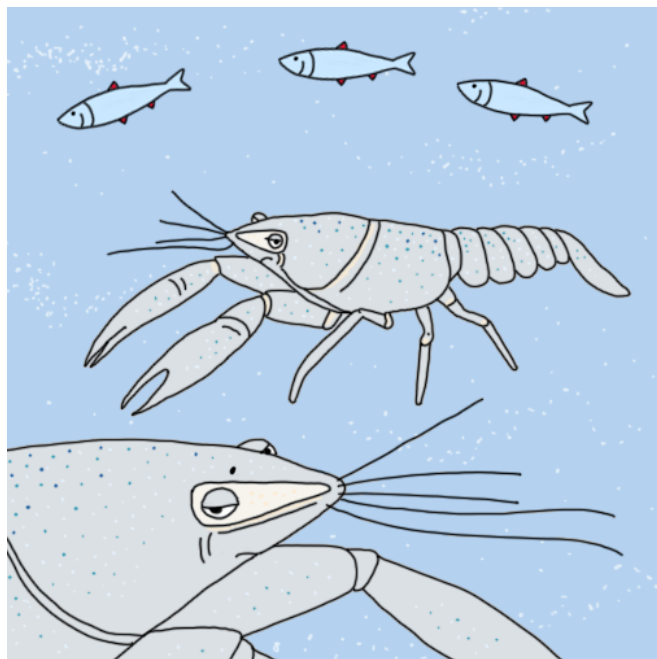

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

RACZEK NIEBORACZEK

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

NIEBORAK to nie RAK z NIEBA, tylko 'ten, kto NIE daje rady BORYkać się z losem'. Słowo NIEBORAK – zdrobniale NIEBORACZEK – współcześnie mające znaczenie 'biedaczyna; nieszczęśnik' pochodzi od zaprzeczonego prasłowiańskiego czasownika *(ne) boriti (se) / (ne) borti (se) '(nie) zмагаć się z czymś, (nie) mocować się, (nie) walczyć'. NIEBORAK zatem był to ktoś, kto nie zмагаł się, nie walczył (w domyśle: bo nie miał na to siły), a więc 'ktoś słaby; bezsilny'. Zaskakujące, a przy tym dobrze świadczące o naszych przodkach jest jednak to, że konotacje owej „beziły” NIEBORAKA wyzwoliły w ówczesnych użytkownikach polszczyzny emocje pozytywne, a nie negatywne: do dziś o NIEBORAKU mówi się ze współczuciem (to ktoś zasługujący na litość, ktoś, kogo żalujemy), a nie z pogardą (NIEBORAK to nie jest synonim takich wyrazów, jak słabeusz czy cherlak). A skąd RACZEK NIEBORACZEK w dziecięcym wierszyku? Dobrze się rymuje i dobrze się kojarzy.